

РАЗГРАНИЧЕНИЕ НА ТРАФИКА НА ХОРА ОТ СРОДНИ ПРЕСТЪПНИ ДЕЙНОСТИ

Д-р Ива Пушкарлова

Трафикът на хора по смисъла на чл. 159а-г от НК рядко се осъществява самостоятелно, без да бъде непосредствено предшестван, съпроводен или последван от други видове престъпни прояви, с които образува съвкупност¹. В тези съвкупности типично влизат определени видове престъпления, което дава основание на международната практика да ги обозначава условно като „трафик на хора в широк смисъл”.

Тези посегателства са близки до престъплението трафик на хора по признаци на обективната страна, които ги правят фактически съвместими с него, и насочени към това да съдействат за постигане на експлоатационните му цели. Сред тях са престъпления против живота (криминален аборт), телесната неприкосновеност (телесни повреди, заразяване с болести, предавани по полов път), против половата неприкосновеност, половата свобода и половия морал (насилствени съвкупления и блудства, склоняване и свождане към проституция и развратни действия, престъпления с предмет порнографски материали), против свободата на придвижване в пространството (отвлечане, противозаконно лишаване от свобода), против правата на гражданите (престъпления против трудовите права), престъпления против младежта и семейството (купуване и продаване в брак), престъпления против собствеността (кражби), документни престъпления, квалифицирана контрабанда, каналджийство и незаконно преминаване на границата и пр.

Тясното преплитане на трафика на хора с такива други престъпления в процеса на неговото осъществяване, което ясно личи и от емпиричните изследвания на явлението, и от съдебната практика, поставя въпроса за

---

¹ Вж. напр. Р 68-04 на РС Петрич; Р НОХД.№669/07 г. на РС-Сандански; Р ВНОХД №531/2006г. на ОС-Благоевград.

разграничението му от тях². Независимо от законовата им формулировка, редица признаци на съставите на трафика се осъществяват в действителността по начин, който е много близък или идентичен до този, по който се съществяват признаци на други престъпни състави и това усложнява квалификацията на деянието. Текущите законодателни инициативи в материята допълнително съдействат за навлизане на състави на различни престъпления в приложното поле на трафика на хора и за стълкновение на разпоредби, неотстранимо по тълкувателен път. Проявление на това състояние на законодателството е относително големият брой противоречиви съдебни решения по случаи с идентична фактическа обстановка.

Настоящото изложение си поставя за цел да обсъди отношението на отделни състави на трафика на хора към близки до тях състави на други престъпления с цел установяването на признаци, по които те могат да бъдат разграничени един от друг в практиката.

1. Особено предизвикателство представлява разграничението между трафика на хора в хипотеза на **набиране с цел сексуална експлоатация по чл. 159а и **сводничеството** по чл. 155, ал. 1 и ал. 3, вр. ал.1 от НК.**

Според някои съдебни решения трафикът поглъща сводничеството³, а според други двете престъпления се намират в съвкупност⁴. В някои случаи идентична фактическа обстановка е квалифицирана или само като сводничество, или само като трафик⁵. Тази непоследователност е законодателно обусловена и произтича от общност на признаци на обекта, обективната и субективната страна на двете престъпления.

Набирането с цел сексуална експлоатация по основния състав представлява активна дейност по търсене на пълнолетни лица с цел да бъдат въввлечени в извършването на развратни действия, за встъпването в които те нямат лични (интимни) мотиви. Спрямо тези лица по хипотеза не са използвани методи, влияещи на волята им, тъй като същите са предвидени като квалифициращи признаци по чл. 159а, ал. 2, т. 2-б. Деянието се изпълнява със съдействието на

---

² Вж. **Петрунов, Г.**, Явлението трафик на хора в България, Съюз на съдиите в България, 2009 г., под печат (достъпно на www.judgesbg.com/?m=31&id2=39).

³ Вж. Р 13-08-III.

⁴ Вж. Р НОХД 370-07-I, 832-05-I, 610-05-III, 203-07-III, Р 269-07-II.

⁵ Вж. Р НОХД 928-05-II, 999-05-III.

жертвата, като не са предприети действия по нейното транспортиране или подслоняване.

В тази форма тафикът засяга нравствените норми, които регулират мотивацията за встъпване в интимни отношения и половото общуване. Същите ценности се засягат и от сводничеството в качеството му на престъпна дейност по създаване на условия за извършване на развратни действия в две форми - склоняване към проституция и своджане към блудство или съвкупление⁶. Това обуславя **съвпадение в непосредствения обект** на основните състави на набирането с цел сексуална експлоатация и сводничеството, независимо че двете престъпления са предвидени в различни раздели на Глава Втора от Особената част на НК.

И при двете посегателства е налице съдействие на жертвата, като **съгласието ѝ никога не прави деянията несъставомерни**. Основните състави и на двете престъпления са **безкористни**. Както сводничеството (чл. 155, ал. 5), така и тафикът (чл. 159а, ал.1) могат да имат **множество жертви**.

Изпълнителните деяния и в двата случая са формални и представляват психическо въздействие върху пострадалия с цел той да бъде мотивиран да предприеме определено поведение.

При **набирането с цел сексуална експлоатация** това поведение представляват оказване на съдействие от жертвата или участието ѝ в поставянето ѝ в положение да бъде използвана за развратни действия, проституция, порнография и др.⁷ Анализът на оригиналното понятие *recruitment*, използвано от международноправните източници на чл. 159а от НК и преведено в българския закон като „набиране”, показва, че са налице елементи на трайно участие на жертвата или на присъединяване към организационна форма, създадена за постигане на експлоатационната цел.

При **сводничеството под формата на склоняване** жертвата бива мотивирана към проституиране. Въпреки липсата на изрично определение за

---

⁶ Вж. **Гиргинов, А.**, Наказателно право на Република България. Особена част. Курс лекции., София, 2002 г., стр. 136., **Стойнов, Ал.**, цит съч, стр. 219 и сл.

⁷ В същия смисъл **Стойнов, Ал.**, Наказателно право, Особена част. II издание. Престъпления против правата на човека, Сиела, София, 2006 г., стр. 229.

проституцията както в националното българско законодателство, така и в относимите международни актове, следва да се приеме, че това представлява извършване на развратни действия с друго срещу получаване от проституиращия на облага, което по принцип няма еднократен, а системен характер и се извършва в рамките на даден период от време⁸. Това означава, че лицето е относително трайно ангажирано с тази дейност, като няма лични мотиви за интимност с партньора.

Сравнението между сексуалната експлоатация и проституирането показва, че двете дейности могат да се проявят в едни и същи действия на лицето, предмет на престъплението. Същевременно международноправните актове третират проституирането като положение на сексуално експлоатиране⁹.

Когато самото склоняване се ръководи от користна цел (чл. 155, ал. 3), в съзнанието на склоняващия се формират представи, че ще получи имотна облага от проституирането на друго, които той предвижда като преки и конкретни и чието получаване цели. Тези представи **се обхващат от целта за използване на проституирането на друго, която е типичен случай на използване за развратни действия при трафика на хора** според относимите международни актове¹⁰. Няма съмнение, че материалното облагодетелстване от проституирането на друго представлява сексуална експлоатация. В същото време то е по-тясно от използването, което представлява извличане и на всякакви нематериални облаги. В този смисъл **користната цел при квалифицираното склоняване е по-тясна от експлоатационната цел при трафика**. В практиката това положение обосновава едновременно алтернативни правни изводи за специалност на състава на чл. 155, ал. 3 спрямо основния състав на трафика и за поглъщане на първия от втория.

Когато целта на дееца се ограничава до извличане само на материална облага, двете престъпления са практически неразграничими.

При сводничеството под формата на свождане към развратни действия изпълнителното деяние отново е формално действие, изразено в мотивиране на

---

⁸ В този смисъл е и ТР 2-09-ОСНК.

⁹ Вж. напр. чл. 1 от Рамково решение на Съвета на ЕС № 2002/629/ JHA относно борбата с трафика на хора, Приложение II от Конвенция Европол, чл. 4 от Конвенция на Съвета на Европа за борба с трафика на хора, 2007 г., чл. 3 от Протокола за трафика към Конвенцията на ООН за транснационалната организирана престъпност, 2003 г.

¹⁰ пак там.

поне две други лица към встъпване в развратни действия помежду им. Единствените разлики, които могат да се открият с набирането с цел сексуална експлоатация, са следните.

На първо място, предмет на swojдането са всички лица, предвиждани от дееца като участници в развратни действия помежду им и само те. Обратно, при трафика е възможно в развратните действия да се включи още и трафикантът, както и трети лица, които не са предмет на престъплението. Така предмет на набирането остават онези лица, за които участието в развратни действия представлява експлоатация. Установяването на тази разлика изисква подробно изследване на нюансите в субективната страна, каквото не винаги е практически възможно, особено при ранен стадий от развитие на престъпната дейност. На второ място, лицата, предмет на набирането, могат да бъдат от един пол, докато swojдането се осъществява между лица от *различен пол*¹¹.

Оскъдността и несигурното проявление на тези разлики **силно проблематизира разграничението между сводничеството и трафика с цел сексуална експлоатация**, което те подпомагат само в някои случаи. На практика не могат да бъдат разграничени хипотезите на набиране на множество лица от различен пол, когато деецът няма намерение лично да участва в развратните действия.

De lege ferenda са необходими мерки за ясно разграничаване на чл. 159а и чл. 155, ал. 3, вр. с ал. 1 поради общоизвестните проблеми, които стълкновението на норми на Особената част създава на правоприлагането.

2. Трафикът на хора може да бъде извършен чрез отвлечение само при форми на изпълнителното деяние набиране, укриване и приемане (по чл. 159а, ал. 2, т. 3)¹². Когато е извършен с цел сексуална експлоатация, между него и **отвлечането с цел предоставяне за развратни действия** по чл. 156 могат да се

---

¹¹ Изводът за различна полова характеристика на лицата, предмет на swojдането, се подкрепя от систематично тълкуване на понятията „сношение”, което законодателят свързва с престъпните хомосексуални действия, и „блудство” и „съвкупление”, които използва предимно за описване на изпълнителното деяние на престъпни хетеросексуални действия.

¹² Насилственото преместване на пострадалия чрез превозно средство и с експлоатационна цел представлява принудително транспортиране по чл. 159а, ал. 2, т. 2 от НК. По-подробно вж. **Пушкарлова, И.**, Значение на квалифициращите признаци по чл. 159а, ал. 2 за определяне на понятието за трафик на хора в българското законодателство, сп. Съвременно право, кн. 1/2009.

идентифицират някои общи признаци. Това понякога затруднява съдебната практика¹³, особено предвид обстоятелството, че разпоредбата на чл. 156 запълва нормативната празнота от липсата на специални състави за трафик на хора до 2002 г. и все още обуславя инерция да изземва приложното им поле след създаването им.

На първо място е налице **съвпадение на непосредствения обект**. Той обхваща свободата на придвижване в пространството, половата свобода и половата неприкосновеност. На второ място, **съвпадат признаци на изпълнителното деяние и резултата**. И двете престъпления включват принудително преместване на пострадалия в пространството, при което той бива лишаван от свобода, като обективното му преместване е и престъпна последица.

Разграничението на двете престъпления се проявява в признаци на **изпълнителното деяние, предмета и субективната страна**.

Отвличането по чл. 156 е едноактно престъпление, резултатно и довършено с промяната в местонахождението на пострадалия. Трафикът чрез отвличане е съставно престъпление, като отвличането конституира първия му акт, а съответната форма на изпълнителното деяние по чл. 159а, ал. 1 (укриване, набиране, приемане) - втория акт. Когато той е набиране, посегателството е сложно формално и при него преместването на пострадалия, настъпило в резултат на първия акт, е междинен резултат. При укриване и приемане престъплението винаги е резултатно.

Във всичките си хипотези отвличането по чл. 156 има за предмет едно лице. Предметът на трафика е формулиран като множество от отделни лица или групи, въпреки становището на съдебната практика, че е съставомерен и трафик с един пострадали¹⁴.

Специалната цел на отвличането по чл. 156 е предоставяне на жертвата за развратни действия, т.е. създаването на условия трети лица да извършват с нея съвкупления, блудствени или хомосексуални действия. Специална цел на трафика на хора е използването, а не предоставянето на пострадалите за развратни действия. Тя представлява субективна насоченост на деянието към създаване на

---

¹³ Вж. Р 455-05-П.

¹⁴ Вж. ТР 2-09-ОСНК.

условия както за трети лица, така и за трафиканта да извършват такива действия с жертвата и в този смисъл е по-широка от целта по чл. 156.

3. Когато трафикът на хора, извършен чрез отвличане, се ръководи от цел държане в принудително подчинение, възниква въпросът за разграничението му от отвличането на лице от женски пол с цел принудителен брак (чл. 177, ал. 2).

Отвличането по чл. 177 има **особен предмет** – лице от женски пол. Това ограничава **непосредствения обект** до обществените отношения, които осигуряват автентична мотивация на жените и момичетата при встъпването им в брачни отношения. В същото време лицата с тази полова характеристика са типичните жертви и на престъплението трафик на хора, поради което тя не винаги има практическо значение за разграничаването на двете престъпления¹⁵.

Целта отвличената да бъде принудена да сключи брак, независимо дали с дееца или с трето лице, включва представи, че тя не желае брак с конкретното лице. Бракът представлява съвкупност от дългосрочни отношения, включително интимно общуване, съжителство и др., свързани с промяна в гражданското състояние на лицето и други аспекти от правното му и фактическо положение. Това позволява **принудителният брак да бъде разглеждан като форма на държане в принудително подчинение**. В тази посока е и позицията на международните стандарти, които изрично приравняват на робство обичайни практики по продажба в брак на лице от женски пол от негов сродник¹⁶.

Това обуславя усложнение в разграничаването на престъплението по чл. 177 от трафика на лице от женски пол с цел държане в принудително подчинение, когато е извършен чрез отвличане. Анализът показва, че целта за принудителен брак може да се отнася и до хипотеза, в която **пострадалата не се противи на интимно съжителство с конкретния партньор, а само на брак с него**. Във всички останали случаи, в които тя не е съгласна да има с това лице отношенията, присъщи на брака, и това се обхваща от съзнанието на дееца, субективното му

---

¹⁵ Вж. **Петрунов, Г.**, Явлението трафик на хора в България, Съюз на съдиите в България, 2009 г., под печат (достъпно на www.judgesbg.com/?m=31&id2=39).

¹⁶ Допълнителна конвенция на ООН относно премахването на робството от 1956 г. По-подробно, вж. **Пушкарлова, И.**, Специалните цели на престъплението „трафик на хора”, сп. Съвременно право, кн.6/2008 г.

отношение съответства на експлоатационна цел и деянието следва да се разглежда като съставомерен трафик на хора.

4. Категория случаи, известни в международната практика като „брак с цел трафик”, се изразяват в **набиране на лица от женски пол чрез злоупотреба със запазени в някои общности обичайни практики на сключване на брак**, криминализирани с чл. 178, ал. 2 от НК, при които неомъженото момиче се предава от главата на семейството му на младоженеца или семейството му срещу стойност. Въпросът за разграничението с трафика възниква, когато приемащият преследва експлоатационна цел. Връзката между двата текста се обуславя от обстоятелството, че обещаването или предаването в брак на жена, лишена от правото да откаже, извършено от нейните родители, законни представители, семейство или друго лице или група, която упражнява власт над нея, срещу обезщетение, представлява поробване по смисъла на чл. 1 от Допълнителната конвенция на ООН относно премахването на робството от 1956 г. Следователно, „купуването в брак”, съответно посредничеството при него, може да се разглежда като форма на набиране с експлоатационна цел и поставя въпроса в какво отношение се намират трафикът на хора и престъплението по чл. 178, ал. 2.

Първата съществена разлика е в **предмета** на престъплението. Пострадалата има това качество само при трафика. При откупуването на съпруга деецът не въздейства пряко върху нея, а върху родителя / сродника ѝ, който дава съгласие тя да се омъжи. Това лице е в родство с пострадалата, което се изразява в наличие на отношение на произход с нея и обуславя възможността му да въздейства едностранно върху мотивацията ѝ да встъпи в брак с определено лице. Откупуването има и имуществен предмет - откупа.

Даването на откуп е **резултатно престъпление**. То се изразява в действия по прехвърляне на фактическата или юридическата власт върху определена материална облага към родителя / сродника, чието съгласие за омъжването на пострадалата се търси. Законът не изисква съгласието да е било действително дадено. Между даването на съгласието и на облагата съществува връзка, която се изразява в това, че откупът се дава, за да се получи съгласието. Оттук следва, че

при тази форма на изпълнителното деяние престъплението е възможно само при пряк умисъл¹⁷. Тази е формата на вината и при трафика.

Основната разлика между откупуването по чл. 178 и трафика на хора е **целта, която управлява поведението на дееца**. В първия случай деецът субективно се стреми към сключване на брак между пострадалата и определено лице от мъжки пол. При трафика на хора целта е експлоатационна. Субективната насоченост на откупуването е съвместима с целите по чл. 159а-в. Изброените по-горе разлики показват, че съставите на чл. 178 и чл. 159а-г не съдържат алтернативни признаци. Поради това между двете престъпления е възможна идеална съвкупност.

5. Престъплението по чл. 158а от НК беше въведено с измененията на наказателния закон от април 2009 г. в изпълнение на международни задължения за криминализиране на въвличане на деца в развратни действия. Независимо от сериозните възражения към техническите недостатъци на разпоредбата, **първите две алинеи** се намират в стълкновение с разпоредби за трафик на хора.

Престъплението по чл. 158а, ал. 1-2 накърнява обществените отношения, които осигуряват половия морал и правилното развитие на подрастващите. Същите блага се засягат от всички случаи на трафик на деца, когато намерението на дееца е да ги въвлече в порнография¹⁸. При това непосредственият обект на чл. 158а е неоправдано ограничен само до закрила на деца, навършили 14 годишна възраст. Възрастовата група на малолетните е оставена извън приложното поле на чл. 158, с което законът косвено насърчава концентрация на престъпна дейност именно срещу нея. Обектът на трафика по чл. 159а, ал. 2, т. 1 е по-широк, защото се отнася до всички деца независимо от възрастта им.

Както престъплението по чл. 158, така и трафикът са **безкористни** по основните си състави. Предметът по чл. 158 (отделни лица или групи непълнолетни) се обхваща от предмета на трафика по чл. 159а, ал. 2, т. 1, който е

---

¹⁷ Вж. **Стойнов, Ал.**, Наказателно право. Особена част. Престъпления против правата на човека, II издание, 2006 г., стр.300-3001.

¹⁸ Съгласно международните актове, сексуалната експлоатация на деца включва използване за порнография и се приравнява на поробване. Оттук следва, че престъплението по чл. 159а, ал. 2, т.1 може да се осъществи само с цел държане в принудително подчинение. По-подробно вж. **Пушкарлова, И.**, Специалните цели на престъплението „трафик на хора”, сп. Съвременно право, кн. 6/2008 г.

формулиран в единствено число и не поставя други възрастови ограничения извън пълнолетието на жертвата.

И в двете си форми – набиране и принуждаване – **изпълнителното деяние по чл. 158а, ал. 1 възпроизвежда поведение, описано в чл. 159а, ал. 2, т. 1, вр. ал. 1-2.** Разликата между двете форми по чл. 158а е във волята на лицето, предмет на посегателството. При принуждаването волята е опорочена от употребата на сила, заплашване или злоупотреба с власт, докато при набирането лицето е дало формално съгласие. Това следва от алтернативността на двете форми на изпълнителното деяние. Поради тази особеност разпоредбата на чл. 158а не обявява изрично **съгласието** на непълнолетните лица за обстоятелство без правно значение, тъй като съставът ще бъде налице независимо от него. Оттук следва, че съгласието на пострадалия се третира еднакво от съставите на двете престъпления.

Деянието по чл. 158а, ал. 1 е формално и насочено да мотивира лицата, предмет на престъплението, към поведение, което удовлетворява съдържанието на сексуалната експлоатация, но е описано по-конкретно. По принцип тази особеност би могла да обоснове извод за специалност на състава на чл. 158а спрямо съставите на трафика на хора. В конкретния случай обаче разпоредбата на чл. 158а си служи със законово недефинирани понятия, за чието установяване няма критерии. Понятията за сексуален садизъм и мазохизъм се използват от невропатологията и психопатологията за обозначаване на видове церебрално обусловени неврози¹⁹. В този смисъл те не описват поведение, което може да се „извърши“, тъй като психическите болести не са целенасочени съзнателни волеви актове на наказателноотговорно лице, т.е. не са деяния. В същото време понятието „содомия“ не е възприето от българския научен жаргон и описва неточно частен случай на сексуален садизъм, при който актът е насочен към животни. Споменаването му заедно със сексуалния садизъм в разпоредбата на чл. 158а е нормативна тафтология. Явно законодателят има предвид форми на половозначимо поведение, свързани с прояви на жестокост, които застрашават физическото и психическото здраве на жертвата.

---

¹⁹ Повече за сексуалната психопатия, вж. **фон Крафт-Ебинг, Р.**, Сексуална психопатия, София, 1999 г., стр. 76-77, 102 и сл.

Дори да не навлизаме повече в тълкуване на нормативното им изображение, неизбежно се налага извод за острата необходимост от повишаване на всестранната компетентност и осведоменост на законодателя относно обществени отношения и явления, до които се отнася регулативната му намеса. Тежкият недостиг на такава компетентност води до такова осакатяване на състава по чл. 158, ал. 1 и 2, което дава основания да се предполага, че доказването на това престъпление ще бъде относително по-затруднено от доказването на абстрактно формулираната експлоатационна цел по чл. 159а. Тъй като всички останали признаци на двата вида посегателства съвпадат или признаците от съставите на трафика поглъщат признаците от състава на чл. 158, ал. 1 и 2, е обосновано да се предположи, че първите напълно ще блокират приложението на вторите.

Различно е съотношението между престъплението по чл. 158а, ал. 3 и трафика на хора по чл. 159в. Изпълнителното деяние „наблюдаване“ на описаните в разпоредбата полови действия може да се разглежда като частен случай на лично използване за развратни действия без прякото участие на наблюдаващия в тях. Разпоредбата на чл. 158а, ал. 3 е безразлична към това дали наблюдаваните действия се извършват със съгласието на лицето или против волята му, както изрично е указано в чл. 159в. И при двете престъпления пострадалият може да е едно лице.

Основната разлика между двата вида престъпления е в **качеството на предмета** на престъплението и **субективното отношение на дееца** към него. По чл. 158а, ал. 3 това е лице, пострадало от престъпление по чл. 158а, ал. 1, докато чл. 159в изисква да е жертва именно на трафик. Това качество трябва да се обхваща от съзнанието на наблюдаващия, но за квалификацията по чл. 158а, ал. 3 е достатъчно само предполагане, докато чл. 159в изисква сигурност.

6. Някои състави на трафика се намират в стълкновение със състави на други престъпления, предизвикано от непоследователен законодателен възглед за пострадалото лице.

Така например, **трафикът на неродено дете по чл.159а, ал. 3 и даването на съгласие за продажба на собствено неродено дете по чл. 182б, ал. 2 са**

престъпления с взимоизключващи се състави²⁰. Този вид трафик се отличава от другите видове с особения си **предмет** (бременна жена) и **целта за продажба на детето, след като то бъде родено** като живо жизнеспособно човешко същество. **Съгласието** на биологичната майка детето ѝ да бъде продадено е част от съгласието ѝ да бъде трафикирана по смисъла на чл. 159а, ал. 1, което тази разпоредба обявява за обстоятелство без правно значение. Философията на разпоредбата е, че бременната жена е *пострадало лице*.

В противоречие с този възглед разпоредбата на чл. 182б, ал. 2 криминализира именно даването на съгласие от бременна жена детето ѝ да бъде продадено след неговото раждане. По този състав тя е *извършител*.

Непоследователно е законодателното отношение и към **жертвата на международен трафик, при който тя умишлено нарушава режима за преминаване на границата**. Тъй като съгласието на пострадалия е без значение за съставомерността на трафика, при извеждането му извън страната с експлоатационна цел той винаги ще бъде третиран като жертва по смисъла на чл. 159б. Преминаването на границата със съзнанието, че това се извършва в нарушение на установените задължителни правила, е съставомерно по чл. 279 от НК. То поражда отговорност независимо от обстоятелства, които биха могли да определят дееца като пострадал от друго престъпление. Ретрафикирането му, което винаги сериозно задълбочава травмите от посегателството, удовлетворява квалифицирания състав за повторно нарушаване на граничния режим по чл. 279, ал. 2. Всъщност, субективното отношение на жертвата към нарушаването на граничния режим едновременно се обхваща от съгласието за трафикиране, обявено за обстоятелство без правно значение, и обуславя съставомерен умисъл за незаконна миграция, който е правнозначим факт.

Конфликтът между чл. 159а, ал. 3 и чл. 182б, ал. 2 и между чл. 159б и чл. 279 не може да бъде преодолян чрез тълкуване. Той затруднява разкриваемостта на трафика, защото демотивира пострадалите да съдействат на разследващите органи от опасения, че биха се уличили в престъпление. В същото време, като

---

²⁰ Удивителното е, че и двата са въведени едновременно с един и същи ЗИДНК (ДВ, бр. 75 от 2006 г.)!

проблематизира определянето им като жертва на трафик или като извършител на друго престъпление, законът усложнява прилагането на разпоредбата на чл. 159в, която поставя условие предмет на деянието да е пострадало от трафик лице.

За да се избегне това нелогично законово положение, следва изрично да се въведе ненаказуемост на продажбата на собствено дете от бременна жена и на незаконното пресичане на границата, когато извършителят е жертва на трафик²¹.

Като цяло се налага извод за недостатъчно ефективно проведено разграничение между състави на трафика на хора и състави на други престъпления. Причината за това е, че законодателят не разпознава сходствата в практическото проявление на признаци на престъпни състави, между които не е възможна идеална съвкупност. Поради това, въпреки някои възможности за теоретично разграничаване на трафика от други престъпления, практиката не е в състояние последователно и устойчиво да ги различава дори при изключителни тълкувателни усилия.

---

²¹ Такава ненаказуемост е въведена за лицата, търсещи убежище (чл. 279, ал. 5 от НК). Предложението е в съответствие с препоръката на т. 1.8, Глава III, Плана за действие на ОССЕ за борба с трафика на хора, PC.DEC/557 от 24. 07. 2003 г. и Насока 4.5 от Препоръчителните принципи и насоки относно правата на човека и трафика на хора на ИСС на ООН, Ню Йорк, 2002 г. Документ No: E/2202/68/Add.1, които изискват въвеждане на ненаказуемост на жертвата на трафик на хора за други съставомерни деяния, извършени от нея в процеса на нейното трафикиране. Вж още чл. 165(4) от НК на Молдова, в сила от 12 юни 2003 г.